

Polž in kobilica.

Ko srečala sta se na trati
 Kobilica in polž rogati,
 Pa se kobilica ustavi
 Ter polža lenega pozdravi:
 No, dobro jutro, stričko, hej,
 Poženi se, kot jaz, naprej!
 Ko taka, kakor ti, bi bila,
 Saj tu na mestu bi segnjila.
 Lenuh, da češ počasi lesti,
 Bogu si odgovoren v vesti;
 Vsakdo se žuri in hiti,
 Lenuh si bil in si le ti!
 Počakaj, strina, polž ji reče,
 Če hoja moja tebe peče,
 Povem: le daj mi tvoje krake,
 Pa delal večje bom korake;
 In če imel bi dvoje kril,
 Bolj brz še, kakor ti, bi bil;
 Pa jaz sem, sestra, breznožec,
 In nosim hišo si ubožec.
 Ne veš še tega, da na sveti
 Po svoje mora vsak trpeti.
 Pa križev vseh in vseh nadlog
 Stvarem ne daje vedno Bog,
 Veliko križev si na rame
 Nakopljejo stvari le same.
 Kot so kovači lastne sreče,
 Po lastni krivdi so trpeče.
 Jaz pa velim: le svet preglej,
 Potem pomakni se naprej!
 Jaz vse previdnostno presodim,
 In varno lezem, trezno hodim.
 Znam, da nikjer ni naglost pridna,
 Le bodi sestra previdna.

Kdor dela, kakor ti v en dan,
 Ta brz konča in je končan.
 Kobilica se ponorčuje:
 Polž! uke tvoje drug naj čuje!
 In zarezgeče ter poskoči,
 Od polža lenega se loči;
 In skače v travi in cvrči,
 Od zore dneva do noči,
 Brezskrbno skače po navadi
 Po travnikih in po livadi,
 In ko tako hiti za pašo,
 Mej kosce zaleti se v kašo — —
 In ko poteče nekaj dni,
 Kobilico spet polž dobi;
 A ni več brhka in poskočna,
 Ošabna ni in ni mogočna.
 Počasi se po travi plazi,
 Tako-le polžu se izrazi:
 Zakaj te nisem slušala,
 Sirota kaj sem skušala:
 Zgodila ni se mi še taka,
 Odpadla zadnja sta mi kraka;
 Po travi sem naprej frčala,
 Pa kar nakrat sem v kaši stala.
 Res so zagnali me iz nje,
 Opekla pa sem si noge.
 Zdaj glej siroto me, ki roma
 Brez zadnjih nog, na drugih hroma.
 Previdno se ji polž oglasi:
 Kaj nisem, strina, del: počasi!
 Zapomni, kaj dé modri mož:
 Nesreča vedno brusi nož,
 Pa ne za pametne in pridne,
 Za bedaste in neprevidne.

Anton Hribar.

M i h a.

(Spisal Anton Grom.)

Pavno je že umrl naš stari Miha, ali jaz se ga spominjam še prav dobro. Mislim, da ga ni pozabil nihče iz našega kraja, kdor ga je videl vsaj jedenkrat v svojem življenju.

Miha ni bil čisto nič podoben drugim vaškim beračem. Imel ni na sebi niti najmanjšega sledú one ponižnosti in boječnosti, kakor jo imajo navadni prosjaki, — ne! Miha je hodil po vasi visoko vzravnano in ponosno, kakor da je imel tam kje za devetimi gorami svoja posestva in svoje bele gradove.

Njegova obleka je bila sicer na nešteti mestih zakrpana, toda strgane je nisem videl nikdar. Miha je nosil v petek in svetek, po dnevi in po noči dolg vojaški plašč, ki pa je bil že tako obrabljen in ogoljen, da je bilo skoro nemogoče spoznati prvotno barvo in prvotni kroj. Krpa pri krpi: — ta višnjava, ona črna, tretja zelena. A kar se je držalo še zmirom trdno in nemajano, to so bili svetli, rumeni gumbi od medí. Miha jih je čuval vestno in likal vsako jutro, da so se lesketali v solncu, kakor kovani iz suhega zlata. Bog vedi, kod vse je že romal ta dolgi vojaški plašč, koliko sveta je videl in kaj je prestal; da bi mogel ta plašč pripovedovati, pač bi vam lahko napisal brez števila čudovitih povestij, da bi ga poslušali z odprtimi usti in se ne ganili ves dan od peči . . . Na glavi je nosil Miha pomečkano vojaško kapo, ki je skusila že toliko slabih časov in hudega vremena, da sta ji odpala celo oba gumba; mogoče je tudi, da ju je kdo odrezal in ukral, ko je Miha spal; a to so samo tako površno ugibali, zato tudi jaz ne morem ničesar določno trditi. Pač pa lahko še jedenkrat ponovim, da ni jednega gumba ni bilo več na kapi in da se je celó črni, usnjati senčnik le z največjo silo držal na svojem mestu. Četudi ga je Miha pripenjal in šival in privezaval skoro vsak dan znova, nagibal se je kljub temu vedno nižje na čelo in proti očém.

Jaz govorim tako na široko o Mihovem plašču in o njegovi kapi, da se gotovo že povprašujete: „Čemú nam ne pové ničesar o njegovem obrazu, o njegovem življenju; — kod je Miha hodil, kje stanoval, kaj doživel in kje in kdaj da je umrl?“ Dragi moji, to vse pride polagoma na vrsto, samo malo potrpljenja! Mihov obraz je bil čez in čez zaraščen z gosto, dolgo brado in debelimi brki; čez čelo in po vratu pa so mu viseli temni, skuštrani lasjé. Kolikor se je videlo neporaščenega lica, bilo je rjavo in zagorelo, oči pa so se skoro popolnoma skrivale za košatimi, že nekoliko osivelimi obrvimi. Lahko si torej mislite, kako smo se ga otroci bali, posebno še, ker je nosil v roki debelo gorjačo. Kadar se je prikazal na cesti, poskrili smo se po vežah in gledali bojzljivo izza vrat, kam da se obrne. Prišel je v vas vsako jutro, da je naprosil po hišah kruha, moke, fižola in družih stvari, ki jih je rabil za kosilo in večerjo. Kuhal pa si je Miha vse sam v svojem čudovitem stanovanju.

Kaj mislite, kje je stanoval naš Miha? — Pod silno visokim, črnim skalovjem izvira potok, ki se vije potem šumèč in žuborèč v dolino. Ves izvirek je zaraščen s košatim, prastarim drevjem, večjidel s temnim hrastovjem in šuštečim bukovjem. Ozka steza vodi krog skalovja in če pogleda človek kvišku, obide ga čuden strah, da bi se ne zgrnile čezenj te velikanske kamnite plošče. V skalovje je vdolbena tu pa tam temna, vlažna votlina, — in v jedni teh votlin, v najlepši in najprostornejši, izbral si je Miha svoje stanovanje še pred davnim časom. Jablane in hruške, ki jih je bil ob svojem prihodu nasadil krog svojega domovanja, dvigale so se sedaj že precej visoko in rodile vsako leto jako lep sad. Mene je bilo groza, kadar sem stopil v ta tihi, zapuščeni kraj, ki je bil oddaljen slabo četrť ure od vasi. A Miha je preživel ondi morda več kot tretjino svojega življenja. V ozadji je ležal po-

dolgast kamen, ki mu je služil podnevi namesto stola, po noči pa je pogrnil nanj svoj plašč in si takó napravil vzglavje za svojo posteljo. Zada v kotu je imel svoje ognjišče in kuhinjske priprave, to je z žico zvezan lonec in leseno žlico; po gošči pa mu je bilo na razpolago vse polno najboljšega kuriva. Tako je živel tam leto za letom in vsi smo se privadili nanj, četudi smo se ga otroci zmirom še nekoliko bali: — gledal je preveč hudo in nikdar se ni nasmehljaj. Odkod da je bil Miha in kod je hodil svoja prejšnja leta, tega ni vedel nihče. Pravili so, da je bil dolgo časa pri vojaki, da nima nobenih sorodnikov in ne prijateljev in da se mu je zgodila nekdanja velika nesreča, katera ga je takó potrla, da se je popolnoma ločil od ljudij. A kakšna je bila ta nesreča, to ni bilo znano nikomur . . .

Nekega jutra pa je počil po vasi glas, da je Miha nevarno zbolel. Ležal je pri sosedu Mavcu na postelji in dopoldne so ga spovedali in obhajali. Ko smo videli po spovedi duhovnikov obraz, mislili smo si vsi nehoté:

„Miha skoro gotovo ni bil navaden človek; zaneslo ga je najbrže nekaj posebnega v naš kraj . . .“

Duhovnik pa nam je dejal z resnim glasom:

„Molite zanj; on je bil nesrečen človek.“

Na večer je umrl. Miha bi si pač nikdar ne bil mogel misliti, da bo imel tako lep pogreb. Pol vasi ga je spremilo na pokopališče.

Njegova votlina pa je sedaj zanemarjena in zapuščena. Znotraj je mrzlo in vlažno in skoro ves vhod je zarasel bršljan. Le časih se kdo spomni, da gre pogledat, kje je preživel naš puščavnik večer svojega življenja.

Srna in orel.

(Basen.)

Na visoki skali je stala skočna srna. Ko jo ugleda požrešni orel, prileti k nji in ji tako-le pravi: „Pač je res, da si skočna, oj srna; vendar ne bi hotel zamenjati svojih perotij za tvoje noge.“

„Jaz pa svojih nog ne za tvoje peroti“, odreže se mu srna ponosno.

„Hm“, dé nato orel zaničljivo, „pa skoči čez ta-le prepad, ko se tako hvališ s svojimi nogami. Bodemo videli, kdo bo prej čezenj, ti ali jaz!“

Srno ujezé te besede. Hitro se požene in zaleti čez prepad. Toda ta je preširok, in srna trešči vanj tako nesrečno, da pri tej priči mrtva obleži. Orel se pa veselo spusti nizdoli in si odnese svoj plen brez truda v gnezdo.

„Da, da“, pravi še, ogledujú mrtvo žival, „kaj bi sam ugonabljal, ko vas pogublja jo častihlepnost in jeza.“

Siluška.

